

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060104

DOM
2015-04-09
Stockholm

Mål nr
P 130-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2014-08-12 i mål nr P 1795-14, se bilaga

KLAGANDE

S F

MOTPART

Gnosjö kommun
335 80 Gnosjö

SAKEN

Detaljplan för del av fastigheten X i Gnosjö kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Kommunfullmäktiges i Gnosjö kommun beslut den 27 februari 2014 (§ 19, dnr 2013-00143) att anta detaljplan för del av fastigheten X i Gnosjö kommun.

Dok.Id 1199778

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

S F har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska upphäva Kommunfullmäktiges i Gnosjö kommun beslut den 27 februari 2014 att anta detaljplan för del av fastigheten X i Gnosjö kommun.

Gnosjö kommun har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

S F har åberopat vad som gjorts gällande i mark- och miljödomstolen samt i huvudsak lagt till följande. Kommunen har inte tagit hänsyn till de rättigheter som är kopplade till användningen av fastigheten Y eller de intressen som hon har som enskild fastighetsägare. Hon har kunnat använda Lilla vägen som infartsväg till fastigheten, eftersom den endast delvis varit gång- och cykelväg. Den nya detaljplanen omvandlar vägen till en gång- och cykelbana. I enlighet med gällande trafiklagstiftning har hon därigenom inte längre rätt att köra något motorfordon till sin egen innergård där garaget finns.

Hennes rättigheter framgår inte av den aktuella detaljplanen. Gnosjö kommun har inte tydliggjort eller fokuserat på viktiga detaljer vid framtagandet av planen som berör henne som ägare till fastigheten Y.

Gnosjö kommun har i huvudsak anfört följande. Att Lilla vägen getts användningen gång- och cykelväg innebär inte ökad tillgänglighet till vägen. Planförslaget innebär inte heller någon förändring rörande tillträdet till fastigheten Y. Det finns tydligt uttalat i detaljplanen att fastigheten kommer kunna angöras via Lilla vägen när det rör sig om transporter av ved m.m.

Kommunens ambition med det nya planförslaget är att en ny förskola ska uppföras, men också att skapa en bättre situation för fastighetsägaren till Y. Det torde

vara en större olägenhet att ha ett område som prioriterar allmän körtrafik i anslutning till fastigheten Y än att ha en gång- och cykelväg. Ursprungliga infart till fastigheten är från Klockaregårdsvägen (även om fastighetsägaren i dag använder Lilla vägen som infart). Hänsyn till fastighetsägarens önskan att kunna använda vägen som infart har särskilt betonats i planbeskrivningen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Den detaljplan som nu gäller för området gränsande till Y är från februari 1992. Enligt planbestämmelserna är Lilla vägen markerad med beteckningen ”x”, vilket innebär att vägen är tillgänglig för allmän körtrafik. Det framgår av bygglovshandlingar för Y, daterade den 16 maj 1958, att det finns ett garage i huvudbyggnadens källarplan och att ingången till garaget är placerad på byggnadens baksida mot väster. Det är ostridigt i målet att S F använder Lilla vägen som infart för motorfordon till sin fastighet Y.

Enligt planbestämmelserna i den detaljplan som nu är föremål för prövning är Lilla vägen markerad med beteckningen ”GC-VÄG”, vilket innebär att den ska användas som gång- och cykelväg. I den tillhörande planbeskrivningen framgår att ”[g]ång- och cykelvägen kan användas för enstaka leveranser till och från förskolan samt fastigheten Y”. Den fråga som Mark- och miljööverdomstolen har att ta ställning till är om den nya detaljplanen står i strid med plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Enligt 1 kap. 2 § PBL är det en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Av detta följer att kommunens bedömning om vad som är en lämplig användning av mark och vatten bör tillmätas stor vikt och att prövningen i högre instans i princip är begränsad till om kommunen gjort en rimlig avvägning mellan allmänna och enskilda intressen och om ärendet handlagts på ett formellt riktigt sätt. Av den allmänt hållna bestämmelsen i 2 kap. 1 § PBL följer att kommunen vid planläggning ska ta hänsyn till både allmänna och enskilda intressen. Enligt 4 kap. 36 § första stycket PBL ska detaljplanen vara utformad med skälig hänsyn till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens

genomförande. Bestämmelsen är en precisering av den hänsyn som ska tas till enskilda intressen.

Det är inte tillåtet att köra bil på gång- och cykelbana och den som bryter mot förbudet kan dömas till penningböter, se 2 kap. 2 §, 3 kap. 6 § och 14 kap. 3 § trafikförordningen (1998:1276). Att det i en planbeskrivning anges att en gång- och cykelbana får användas för enstaka leveranser med motorfordon till en fastighet förändrar inte saken. Planbeskrivningen hör till detaljplanen men är inte juridiskt bindande (jfr prop. 2009/10:170, Del 1, s. 433). Det innebär att om den överklagade detaljplanen vinner laga kraft kommer Lilla vägen inte längre kunna användas för att nå innergården och garaget på fastigheten Y med bil.

Av planhandlingarna framgår att Lilla vägen planlagts som gång- och cykelväg för att skapa en passage till och från den nybyggda förskolan i området. Detta intresse bör dock kunna tillgodoses även om infarten är tillgänglig för körtrafik till Y. Av handlingarna i målet framgår inte hur en alternativ infart till Y lämpligen ska kunna anordnas från Klockaregårdsvägen. Däremot framgår det av bygglovshandlingarna för Y att huvudbyggnaden med garage är placerade utifrån att det ska vara möjligt att nå garaget via infart från Lilla vägen. Mot bakgrund av detta bedömer Mark- och miljööverdomstolen att skälig hänsyn inte tagits till befintliga äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande. Beslutet att anta den aktuella detaljplanen ska därför upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Tiberg, Gösta Ihrfelt och Malin Wik, referent, samt tekniska rådet Inger Holmqvist.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Joakim Edvinsson.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
3:3

DOM
2014-08-12
meddelad i
Växjö

Mål nr P 1795-14

KLAGANDE
S F

MOTPART
Gnosjö kommun
335 80 Gnosjö

ÖVERKLAGAT BESLUT
Länsstyrelsen i Jönköpings läns beslut 2014-04-14 i ärende nr 403-2425-2014, se bilaga 1

SAKEN
Detaljplan för del av fastigheten X, Gnosjö kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Gnosjö kommun beslutade den 27 februari 2014, § 19, att anta detaljplan för del av fastigheten X i Gnosjö kommun. Syftet med planen är att den före detta förskolan ska kunna användas som bostad sedan förskoleverksamheten flyttat till nya lokaler. S F överklagade kommunfullmäktiges antagandebeslut till Länsstyrelsen i Jönköpings län (länsstyrelsen) som i beslut den 14 april 2014 avslog överklagandet och fastställde kommunfullmäktige i Gnosjö kommuns antagandebeslut.

S F har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

S F yrkar, som det får förstås, att mark- och miljödomstolen ska upphäva kommunfullmäktige i Gnosjö kommuns antagandebeslut av den aktuella detaljplanen. Till stöd för sitt överklagande har hon anfört i huvudsak följande.

Det finns rör nedlagda i marken mellan hennes fastighet och den gamla dagisbyggnaden, vilket även syns på gamla ritningar till hennes fastighet. Rören har varit avsedda för användning av brunnsvattnet från del av fastigheten X och hennes far använde brunnsvattnet till bevattning. Pumpanläggningen finns kvar i hennes källare än idag. Hennes fastighet berör även samfällad mark.

Det finns ytterligare problem med den planerade gång- och cykelvägen. Enligt lag ska fastigheter/byggnader vara placerade minst 4,5 m från vägar, vilket också gäller gång- och cykelvägar. Samma sak gäller det motsatta, att vägar ska anläggas minst 4,5 m från byggnader. På den planritning som upprättats av Gnosjö kommun gällande den nya detaljplanen för gamla dagisbyggnaden och vägen mellan denna fastighet och hennes fastighet är den gamla dagisbyggnaden inritad som en helhet. Två tillbyggnader har dock gjorts mot söder och mot norr. Den södra tillbyggnaden ligger endast 3,5 m från vägen. Själv har hon sedan många år tillbaka en stuga på sin tomt som är placerad 3,5 m från vägen. Detta innebär att vägen nedanför hennes garageinfart, mot hennes fastighets innergård, ligger för nära byggnader både på

hennes fastighet och på den gamla dagisbyggnadens fastighet. Enligt lag ligger därför planerad allmän väg/allmän gång- och cykelbana för nära byggnaderna på respektive sida om vägen.

Vägen har redan börjat brukas i mycket omfattande grad och det är mycket spring på denna väg dygnet runt, alla dagar i veckan.

Hennes fastighets mest elementärprivata rättigheter har förbisetts då det från vägen är full insyn mot hennes trädgård och terrasserna på baksidan av hennes hus. Vägen ligger för nära byggnaderna och inkräktar på hennes privatliv. Plan- och bygglagen och andra lagar vad gäller trafik m.m. skyddar privata fastighetsägare från alltför stora intrång på privata rättigheter och de är även till för att säkerställa att varje individs privatliv respekteras. Hennes uppfattning är att vägen ned till hennes fastighets innertomt fortfarande bör betraktas som privat. Hon måste helt riskfritt kunna framföra sina motorfordon på denna del av vägen. En spärr bör sättas upp nedanför infarten till innergården till hennes hus. Vägen nedanför infarten till innergården till hennes hus bör inte heller användas av allmänheten eftersom den ligger för nära byggnaderna på var sida om vägen. Vägen kan däremot vid behov användas för framfart av trädgårdsfordon, traktorer och liknande, vilket motsvarar överenskommelser som ingicks mellan hennes föräldrar och tidigare ägare.

Hennes föräldrar köpte fastigheten till fullpris, varför också fulla rättigheter föreligger.

Om behov anses föreligga för en gång- och cykelväg finns det ypperliga lagenliga möjligheter ca. 100 m längre upp. Där finns redan en gångväg/ett elljusspår ned mot nya dagisbyggnaden som dessutom är belyst med elljus. Elljusspårets första sträcka fram mot dagisbyggnaden är dock i dåligt skick, vilket har föranlett att joggande personer redan har börjat använda vägen mellan hennes hus och det gamla dagiset som tillfart ned till elljusspåret nedanför den nya dagisbyggnaden. Problemet borde kunna lösas mycket enkelt på ett mycket kostnadsbesparande sätt.

DOMSKÄL

I målet tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen erinrar inledningsvis om att domstolen endast har att pröva vad underinstanserna prövat och därför inte på eget initiativ eller med stöd av vad S F anför kan föreslå eller genomföra justeringar i detaljplanen. Domstolen har endast att upphäva eller godta detaljplanen i sin helhet.

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning och finner att de överväganden som Gnosjö kommun gjort i detaljplanen ligger inom kommunens handlingsutrymme och att detaljplanen inte bedöms medföra några sådana betydande olägenheter för S F att planen ska upphävas. Mark- och miljödomstolen har, likt länsstyrelsen, inte heller funnit att det förekommit några formella brister i handläggningen som skulle kunna föranleda ett upphävande av detaljplanen. Vad S F har anfört föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 2 september 2014.

Cecilia Giese Hagberg

Mårten Dunér

I domstolens avgörande har rådmannen Cecilia Giese Hagberg, ordförande, och tekniska rådet Mårten Dunér deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen Andrea Airosto.